

โรค-แมลงศัตรูกาแฟ และการป้องกันกำจัด

1. โรคราสนิม (Coffee leaf rust)

เชื้อสาเหตุ : เชื้อรา *Hemileia vastatrix*

ลักษณะอาการ : พบได้ทั้งใบอ่อน และ ใบแก่ ด้านบนใบจะมีสีเหลือง ส่วนด้านใต้ใบตรงจุดเดียวกันมักพบสปอร์สีส้ม เมื่ออาการรุนแรงจุดนี้จะขยายไปทั่วทั้งใบ ทำให้ใบร่วง ผลผลิตกาแฟลดลง

การป้องกันกำจัด :

- เลือกใช้พันธุ์ที่ต้านทานต่อโรค
- ทำความสะอาดแปลง ตัดแต่งกิ่งให้โปร่ง เก็บชิ้นส่วนที่เป็นโรคออกไปทำลายนอกแปลง
- ใช้เชื้อแบคทีเรีย บาซิลลัส ซับทิลิส พ่นทางใบ สลับกับ เชื้อราไตรโคเดอร์มา พ่นทางดิน

2. โรคแอนแทรคโนส (Anthracnose)

เชื้อสาเหตุ : เชื้อรา *Collectotrichum gloeosporioides*

ลักษณะอาการ : ลงทำลายได้ทุกส่วนของต้น ใบเกิดจุดกลมสีน้ำตาล และ ขยายใหญ่ขึ้น กิ่ง และ ผลจะเห็นเป็นรอยไหม้ยุบตัวสีน้ำตาลเข้มถึงดำ ใบเหลืองร่วงหล่น

การป้องกันกำจัด :

- เก็บผล และ ตัดแต่งกิ่ง ใบ ที่เป็นโรคออกไปทำลายนอกแปลง
- ใช้เชื้อแบคทีเรีย บาซิลลัส ซับทิลิส พ่นทางใบ สลับกับ เชื้อราไตรโคเดอร์มา พ่นทางดิน
- ถ้าพบอาการไม่รุนแรง ควรพ่นด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืช แมนโคเซบ (กลุ่ม M03) ถ้าพบอาการรุนแรง ควรพ่นด้วย อะซอกซีสโตรบิน (กลุ่ม 11) + ไตฟโนโคนาโซล (กลุ่ม 3) หรือ เบนโนมิล (กลุ่ม 1)

3. โรคใบจุดตากบ (Brown eye spot)

เชื้อสาเหตุ : เชื้อรา *Cercospora* sp.

ลักษณะอาการ : พบได้ทั้งใบอ่อน และ ใบแก่ จะเกิดจุดกลมขนาดเล็กขอบสีน้ำตาล มีวงสีเหลืองล้อมรอบกลางแผลมีสีเทาจนถึงสีขาว

การป้องกันกำจัด :

- เก็บใบที่เป็นโรคออกไปทำลายนอกแปลง
- ใช้เชื้อแบคทีเรีย บาซิลลัส ซับทิลิส พ่นทางใบ สลับกับ เชื้อราไตรโคเดอร์มา พ่นทางดิน

4. เพลี้ยแป้งกาแฟ (Coffee mealybug) และ เพลี้ยหอยกาแฟสีเขียว (Green coffee scale)

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Planococcus lilacinus* (Cockerell) และ *Coccus viridis* (Green)

ลักษณะการทำลาย : ดูดกินน้ำเลี้ยงบริเวณ กิ่ง ก้าน ใบ และ ผล ทำให้ต้นกาแฟชะงักการเจริญเติบโต แคร่และเร็น มักพบมดล้อมรอบเพื่อคอยกินน้ำหวานที่เพลี้ยถ่ายออกมา

การป้องกันกำจัด :

- ทำความสะอาดแปลงอยู่เสมอ เมื่อพบการเข้าทำลาย ให้ตัดบริเวณที่ถูกทำลาย ออกไปทำลายนอกแปลง
- ใช้แมลงศัตรูธรรมชาติ เช่น ตัวง่าตัวห้ำ แมลงช้างปีกใส แตนเบียน
- ใช้เชื้อรา บิวเวอเรีย ฉีดพ่น
- พ่น ไวท์ออยล์ หรือ พ่นสารฆ่าแมลง ได้แก่ ไทอะมีทอกแซม (กลุ่ม 4A) หรือ อิมิดาคลอพริด (กลุ่ม 4A)

5. หนอนเจาะกิ่งกาแฟ (Red coffee borer) และ หนอนเจาะลำต้นกาแฟ (White coffee stem borer)

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Zeuzera coffeae* Nietner และ *Xylotrechus quadripes* Cheverolat

ลักษณะอาการ : ตัวหนอนจะเจาะเข้าไปทำลายบริเวณกิ่ง และ ลำต้น ทำให้กิ่งแห้งตาย ต้นชะงักการเจริญเติบโต มักพบมากในช่วงฤดูฝน

การป้องกันกำจัด :

- สำรวจการเข้าทำลายอยู่เสมอ เมื่อพบ ให้ตัดกิ่ง และ ลำต้นออกไปทำลายนอกแปลง
- ใช้สารฆ่าแมลง ฟิริมิฟอส-เมทิล (กลุ่ม 1B) (เข้มข้น) ฉีดเข้ารูที่หนอนเจาะเข้าไปทำลาย แล้วใช้ปูนปลาสเตอร์อุดรูไว้ หรือ ฉีดพ่นสารฆ่าแมลง ได้แก่ โคลไทอะนิติน (กลุ่ม 4A) หรือ ไทอะมีทอกแซม (กลุ่ม 4A)/ แลมบ์ดา-ไซฮาโลทริน (กลุ่ม 3A) หรือ อิมิดาคลอพริด (กลุ่ม 4A)

6. มอดเจาะผลกาแฟ (Coffee berry borer)

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Hypothenemus hampei* Ferrari

ลักษณะการทำลาย : ตัวเต็มวัยเจาะเข้าบริเวณก้นผล สามารถเข้าทำลายตั้งแต่ผลกาแฟยังมีขนาดเล็กจนถึงระยะเก็บเกี่ยว ตัวหนอนกัดกินอยู่ภายในผลกาแฟ

การป้องกันกำจัด :

- สำรวจการระบาดของมอดเจาะผลกาแฟอยู่เสมอ
- รักษาความสะอาด ตัดแต่งทรงพุ่มให้โปร่ง เก็บเกี่ยวผลกาแฟให้หมดต้น เก็บผลกาแฟที่ถูกมอดเจาะทำลายออกไปทำลายนอกแปลง
- วางกับดักสารล่อมอดเจาะผลกาแฟ
- ใช้เชื้อรา บิวเวอเรีย สายพันธุ์ที่มีความเจาะจงกับมอดเจาะผลกาแฟ (*Beauveria bassiana* DOA B18)

7. มวนยุงชา (Tea mosquito bug)

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Helopeltis* spp.

ลักษณะอาการ : ดูดกินน้ำเลี้ยงบริเวณยอด และใบอ่อน ทำให้เป็นจุดสีน้ำตาลไหม้ ยอดหงิก และไหม้ พบได้ทั้งปี

การป้องกันกำจัด :

- หมั่นสำรวจการเข้าทำลายอยู่เสมอ ถ้าพบให้รีบกำจัดโดยด่วน
- ใช้เชื้อรา บิวเวอเรีย หรือ เมตาไรเซียม
- พ่นสารฆ่าแมลง ได้แก่ คาร์บาริล (กลุ่ม 1A) หรือ เมทิโอคาร์บ (กลุ่ม 1A) หรือ แลมบ์ดา ไซฮาโลทริน (กลุ่ม 3A)

เพลี้ยแป้ง

เพลี้ยหอย

หนอนเจาะกิ่งกาแฟ

หนอนเจาะลำต้นกาแฟ

